

7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

7 Ιουλίου 2023, Τεύχος 470

Αυξημένες οι ταξιδιωτικές εισπράξεις το 2023 σε σχέση με το 2019, αλλά με αναλογικά μικρότερη συνεισφορά στο ΑΕΠ

Το 2019 θεωρείται έτος ορόσημο για τον τουρισμό. Ήταν η χρονιά κατά την οποία καταγράφηκε η ιστορικά υψηλότερη επίδοση του κλάδου, τόσο σε εγχώριο όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιού και Τουρισμού (World Travel and Tourism Council–WTTC), ενώ παράλληλα αποτέλεσε την τελευταία χρονιά πριν το ξέσπασμα της πανδημίας του COVID–19.

Στην Ελλάδα σημειώθηκε ρεκόρ αφίξεων μη κατοίκων (34 εκατ.) και ταξιδιωτικών εισπράξεων (€18,2 δισεκ.) βάσει των στοιχείων της Τραπεζής της Ελλάδος (ΤτΕ).¹ Σύμφωνα με το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ), η άμεση συνεισφορά του τουριστικού κλάδου έφτασε στα €23,1 δισεκ., ποσό που αναλογούσε στο 12,6% του ΑΕΠ εκείνης της χρονιάς, ενώ σύμφωνα με τη μεθοδολογία του WTTC, το οποίο συμπεριλαμβάνει και μέρος των δευτερογενών επιδράσεων στις εκτιμήσεις του, η συνεισφορά του στο ΑΕΠ άγγιξε το 20,8%. Μετά την απότομη υποχώρηση που προκάλεσε η πανδημία, ο κλάδος ανέκαμψε εντυπωσιακά το 2022, με την άμεση συνεισφορά του στο ΑΕΠ να ξεπερνά τα €23,9 δισεκ. Λόγω όμως της αναλογικά μεγαλύτερης αύξησης του ονομαστικού ΑΕΠ, αποτέλεσμα της ισχυρής πραγματικής οικονομικής μεγέθυνσης αλλά και της ανόδου του επιπέδου των τιμών, το μερίδιο του τουρισμού στο ΑΕΠ παρέμεινε κάτω από τα επίπεδα του 2019, στο 11,5% κατά το ΙΝΣΕΤΕ.

Είναι επίσης δεδομένο πως ο τουριστικός κλάδος στην Ελλάδα συμβάλλει καταλυτικά στη μείωση των σημαντικών εξωτερικών ανισορροπιών που συνοδεύουν τις περιόδους ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας εδώ και πολλές δεκαετίες. Το τουριστικό ισοζύγιο –το οποίο μετρά μόνο την άμεση επίδραση του τουρισμού στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας²– αποτελεί, ιστορικά, το ισοζύγιο με τη μεγαλύτερη καθαρή θετική συνεισφορά στο έντονα αρνητικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της χώρας. Ενδεικτικά, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις συνιστούν το 22% της αξίας των ελληνικών εξαγωγών κατά μέσο όρο την τελευταία δεκαετία (εκτός των ετών 2020 και 2021), ενώ σε καθαρούς όρους (δηλαδή εισπράξεις μείον πληρωμές) αποτελούν το 70% του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών και το 6,5% του ΑΕΠ, με αυξανόμενη τάση τα τελευταία χρόνια (Σχήμα 1).

¹ Στην παρούσα ανάλυση, όπως και στις περισσότερες σχετικές αναλύσεις, ως «τουρίστες» νοούνται οι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού που επισκέπτονται την Ελλάδα, ανεξαρτήτως εθνικότητας και ως «ταξιδιωτικές εισπράξεις» καταγράφονται οι δαπάνες τους κατά την επίσκεψή τους στη χώρα μας, σύμφωνα με την Έρευνα Συνόρων και την των στοιχείων από τις κρουαζιέρες που συλλέγονται από την ΤτΕ.

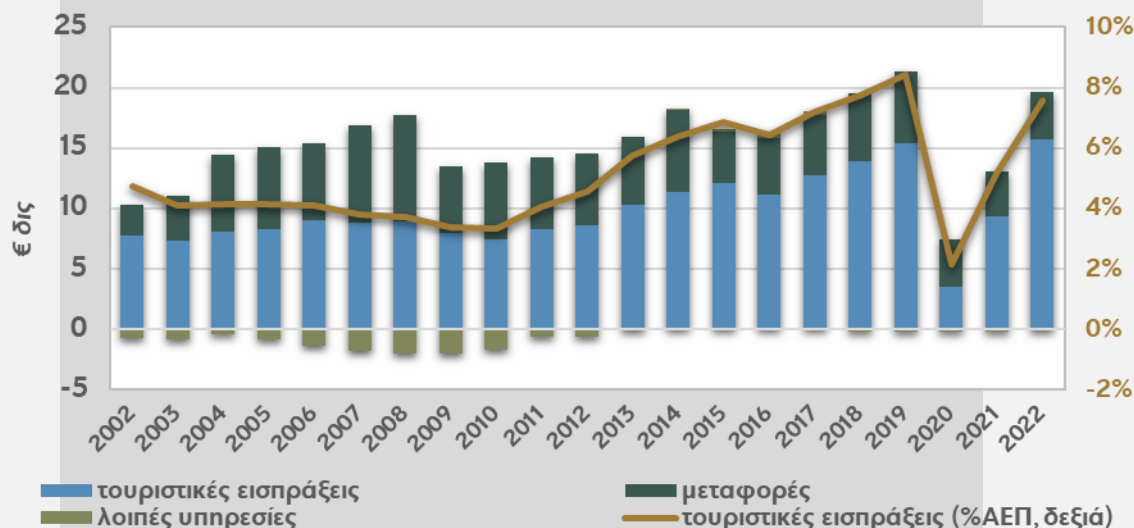
² Ακόμα και με τον στενό ορισμό, το μέγεθος αυτό υποεκτιμά τη συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία, καθώς κάποιες από τις άμεσες δαπάνες των επισκεπτών που ενισχύουν το ΑΕΠ και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών καταγράφονται σε άλλους λογαριασμούς (π.χ. ισοζύγιο μεταφορών).

Συγγραφείς

Θεόδωρος Ράπανος
Ερευνητής Οικονομολόγος
trapanos@eurobank.gr

Στο σημερινό δελτίο 7 Ημέρες Οικονομία παρουσιάζουμε μια συνοπτική ποσοτική ανάλυση των τάσεων του κλάδου για τη φετινή χρονιά και επισημαίνουμε κάποια βασικά γνωρίσματα τα οποία πηγάζουν ως παρατηρήσεις από την ανάλυση των δεδομένων των παρελθόντων ετών.

Σχήμα 1: Καθαρή συμβολή επιμέρους ισοζυγίων στο ισοζύγιο υπηρεσιών της Ελλάδας

Μεγέθη σε ονομαστικές τιμές και σε όρους καθαρής συμβολής (=εισπράξεις-πληρωμές).

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research

Σύμφωνα με την ΤτΕ οι ταξιδιωτικές εισπράξεις το 2022 ανήλθαν στα €17,7 δισεκ., σημειώνοντας ετήσια αύξηση μεγαλύτερη του 68%, όντας όμως μειωμένες κατά 3% σε σχέση με το 2019. Βάσει των προσωρινών στοιχείων της ΤτΕ για το πρώτο τετράμηνο, εκτιμούμε ότι το 2023 θα είναι άλλη μία καλή χρονιά για τον ελληνικό τουρισμό, με τις τουριστικές εισπράξεις να ξεπερνούν τόσο τα περσινά επίπεδα, όσο και αυτά του 2019, ακόμα και σύμφωνα με το κάτω άκρο της εκτίμησής μας. Η μέση μας πρόβλεψη βρίσκεται λίγο κάτω από τα €22 δισεκ., δηλαδή αύξηση της τάξης του 20% σε σχέση με το 2019 (Πίνακας 1 και Σχήμα 2(α)).³

Πίνακας 1: Εκτιμώμενες τουριστικές εισπράξεις και συμβολή τους στο ΑΕΠ (2023)

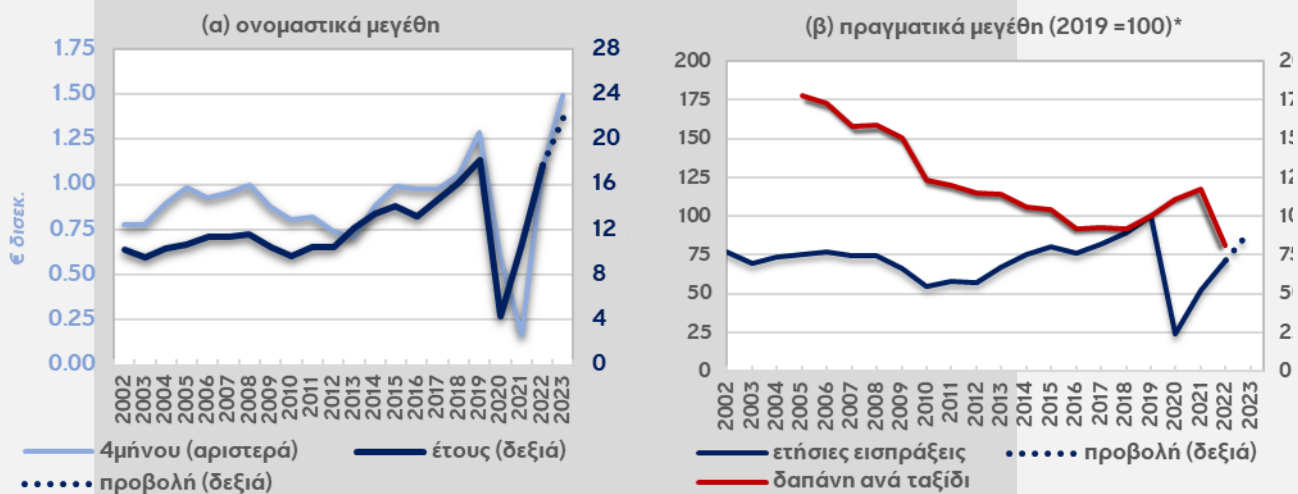
	εύρος εκτίμησης ⁴	μέση εκτίμηση
ονομαστικές (€ δις)	20,3 – 23,7	21,9
«πραγματικές» (% 2019)	85% – 98%	91%
«πραγματικές» (% 2022)	118% – 137%	127%

³ Οι προβλέψεις αυτές βασίζονται σε μια προβολή των τάσεων της προηγούμενης περιόδου στο τρέχον έτος και όχι σε οικονομετρική εκτίμηση.

⁴ Πρόκειται για το 70% διάστημα εμπιστοσύνης βάσει κατανομής Laplace, όπως προκύπτει από το δείγμα της περιόδου 2011–2019 και 2022. Ο λόγος που βασίζουμε τις προβολές μας σε αυτό το τμήμα του δείγματος είναι ότι από το 2011 και έπειτα παρατηρείται μια δομική αλλαγή (structural break) στα στοιχεία με δύο βασικά χαρακτηριστικά: (α) μια μείωση της δαπάνης ανά ταξιδιώτη –με παράλληλη αύξηση των αφίξεων, ιδιαίτερα από το 2014 και μετά και (β) μια μικρή αλλά στατιστικά σημαντική μείωση του μεριδίου του πρώτου τετραμήνου στα ετήσια τουριστικά έσοδα, στο 6,9% από το 8,3% την περίοδο 2002–2010, πιθανώς λόγω της αύξησης των αφίξεων κατά την περίοδο αιχμής (Ιούλιος–Σεπτέμβριος) κάθε έτους. Το αντίστοιχο διάστημα εμπιστοσύνης για τις ταξιδιωτικές εισπράξεις του 2023 βάσει ολόκληρου του δείγματος είναι €17,8–€22,2 δισεκ., με τη μέση εκτίμηση στα €19,8 δισεκ..

Μια ουσιώδης παρατήρηση σε σχέση με τις παραπάνω εκτιμήσεις είναι ότι αναφέρονται στα ονομαστικά μεγέθη. Για να αποκομίσουμε μια πιο αντιπροσωπευτική εικόνα για την εκτιμώμενη συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία τη φετινή χρονιά, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη και το επίπεδο των τιμών, δηλαδή να εξετάσουμε τα αποπληθωρισμένα, ή αλλιώς «πραγματικά» μεγέθη.⁵ Βάσει των εκτιμήσεών μας που παρουσιάζονται στις δύο τελευταίες σειρές του Πίνακα 1, η άμεση συμβολή των τουριστικών εισπράξεων στο πραγματικό ΑΕΠ της χώρας θα είναι αυξημένη σε σχέση με πέρσι, παραμένοντας όμως μικρότερη από την αντίστοιχη του 2019, ακόμα και σύμφωνα με το άνω άκρο της προβολής μας (Σχήμα 2(β)).

Σχήμα 2: Ταξιδιωτικές εισπράξεις βάσει ισοζυγίου υπηρεσιών

*βάσει αποπληθωριστή εξαγωγών υπηρεσιών

Πηγές: ΤτΕ, Eurostat, εκτιμήσεις Eurobank Research

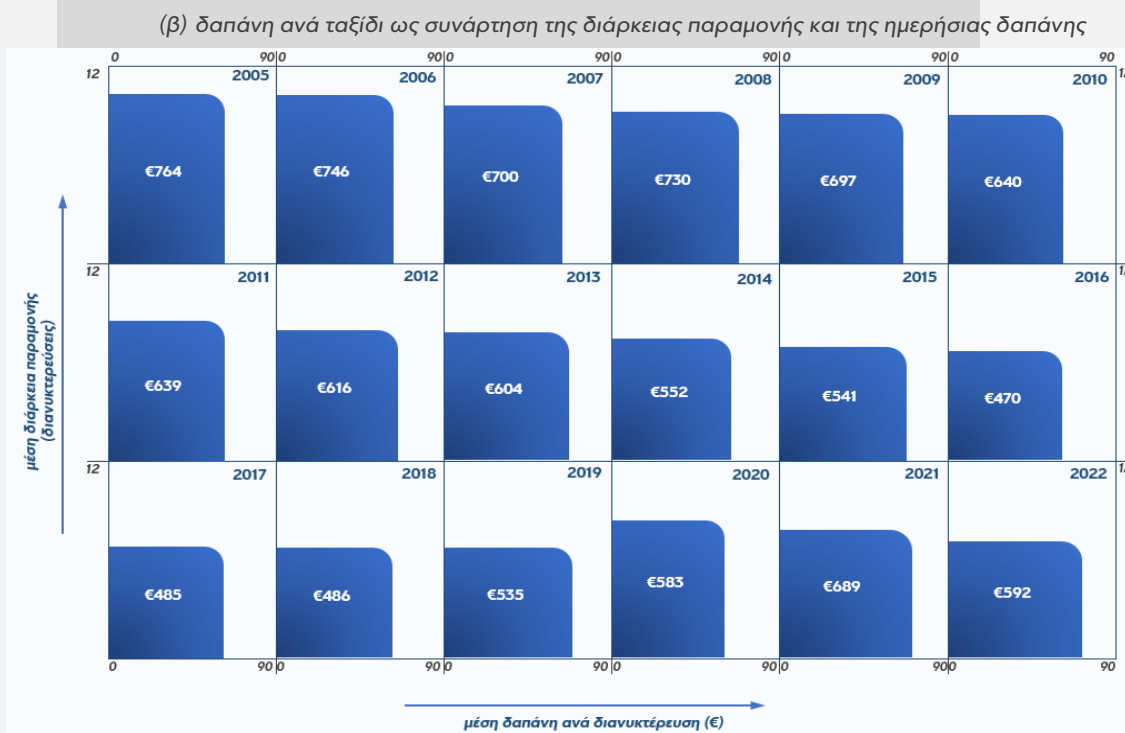
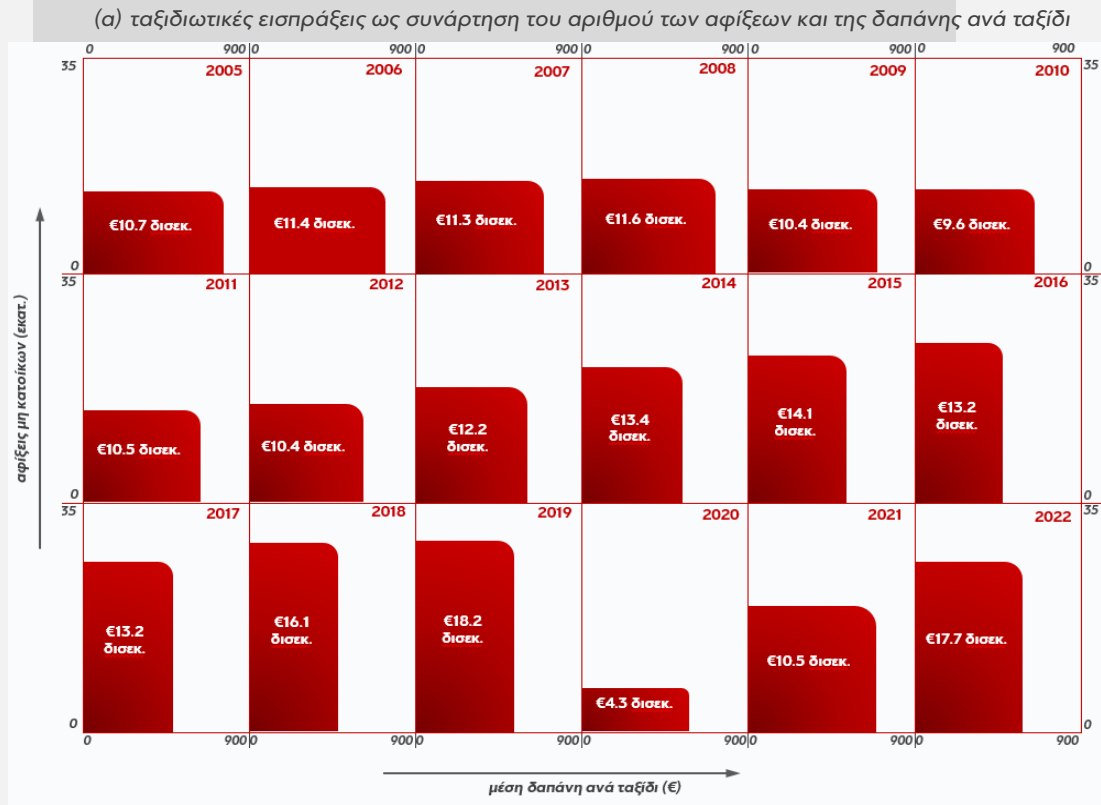
Δύο παρατηρήσεις ακόμη:

Πρώτον, η προβλεπόμενη αύξηση των τουριστικών εισπράξεων θα προκύψει ως αποτέλεσμα κλίμακας, δηλαδή της αύξησης του αριθμού των εισερχόμενων τουριστών και της αναλογικά μικρότερης μείωσης της δαπάνης ανά ταξίδι, όπως απεικονίζεται στο Σχήμα 3(α) (μεγαλύτερης επιφάνειας αλλά πιο «ψιλόλιγνα» τετράγωνα). Αναμένουμε δηλαδή τη συνέχιση μιας τάσης που έχει δημιουργηθεί τα τελευταία 12 περίπου χρόνια και έχει γίνει πιο ξεκάθαρη από το 2014 κι έπειτα, με εξαίρεση τα «πανδημικά» έτη 2020 και 2021. Από τεχνικής άποψης, αυτή η τάση μπορεί να αποδοθεί κυρίως σε «ποσοτικούς» παρά σε «ποιοτικούς» παράγοντες (Σχήμα 3β): αν και η ονομαστική μέση δαπάνη των επισκεπτών στη χώρα μας ανά ημέρα παραμονής σε αυτή δεν φαίνεται να έχει μεταβληθεί σημαντικά την περίοδο 2005–2022 για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία από την ΤτΕ (2005–2010: €71,4· 2011–2016: €72,1· 2017–2022: €73,5 κατά μέσο όρο), η μέση διάρκεια της παραμονής τους έχει μειωθεί από 9,9 διανυκτερεύσεις κατά μέσο όρο την περίοδο 2005–2010, σε 7,9 διανυκτερεύσεις την περίοδο 2011–2016 και σε 7,6 διανυκτερεύσεις την περίοδο 2017–2022 (7,1 εξαιρουμένων των 2020 και 2021). Δεν διαφαίνεται συνεπώς κάποια μετάβαση σε ένα υπόδειγμα με

⁵ Για το σκοπό αυτό, έχουμε χρησιμοποιήσει τον αποπληθωριστή εξαγωγών υπηρεσιών που παράγεται από την ΕΛΣΤΑΤ. Αν και αυτός ο δείκτης επηρεάζεται και από εξαγωγές άλλων κατηγοριών υπηρεσιών (π.χ. μεταφορές), αποτελεί μια μία ένδειξη για τη μεταβολή της συνεισφοράς των τουριστικών εσόδων στο πραγματικό ΑΕΠ.

έμφαση στον «ποιοτικότερο» τουρισμό (δηλαδή μικρότερος αριθμός επισκεπτών με μεγαλύτερη δαπάνη ανά ταξίδι), η οποία –όπως έχουμε επισημάνει επανειλημμένα– είναι αναγκαία προϋπόθεση για την αναβάθμιση, αλλά και την ίδια τη βιωσιμότητά του ελληνικού τουριστικού μεσοπρόθεσμα.

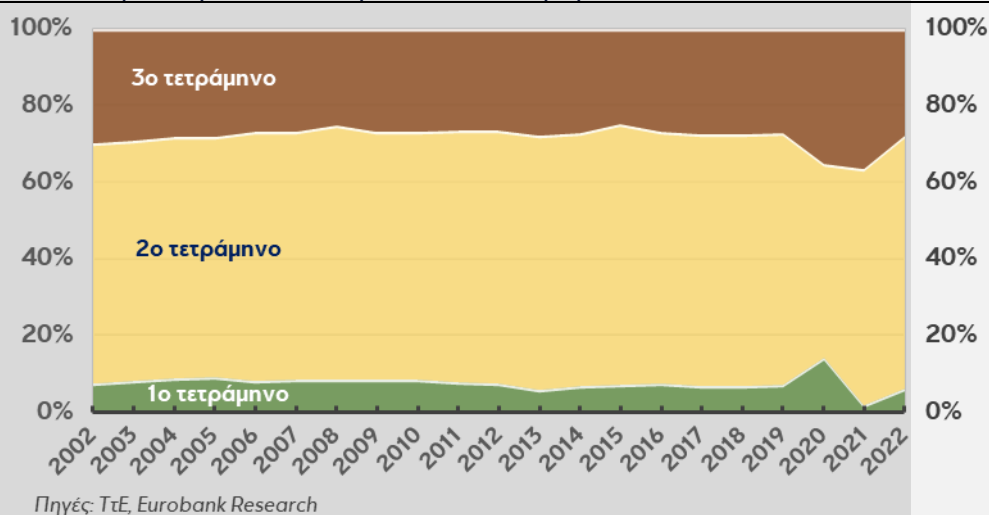
Σχήμα 3: Ταξιδιωτικές εισπράξεις ως συνιστώσα του αριθμού των αφίξεων και της δαπάνης ανά ταξίδι

Πηγές: ΤτΕ, Eurobank Research

Δεύτερον, με αφορμή το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις μας βασίζονται στην προβολή των τάσεων βάσει των στοιχείων του πρώτου τετραμήνου, αξίζει να σημειώσουμε ότι δεν προκύπτει κάποια μεταβολή στην εποχική διάρθρωση των τουριστικών εισπράξεων. Δεν παρατηρούμε δηλαδή κάποια «επιμήκυνση» της τουριστικής περιόδου, τουλάχιστον από πλευράς εισπράξεων. Τα έσοδα του τελευταίου τετράμηνου για παράδειγμα αποτελούν κατά μέσο όρο το 27,4% των συνολικών ετήσιων τουριστικών εισπράξεων την περίοδο 2002–2022, χωρίς να παρουσιάζουν κάποια αυξητική τάση. Όπως φαίνεται και στο Σχήμα 4, δεν εντοπίζουμε κάποια δομική αλλαγή ή κάποια συστηματική απόκλιση. Αντιθέτως, παρατηρείται μια μείωση την περίοδο από το 2011 και μετά σε σχέση με την περίοδο μέχρι το 2010, η οποία όμως είναι πολύ μικρή ποσοτικά (από το 27,7% στο 27,1%) και δεν είναι στατιστικά σημαντική.

Σχήμα 4: Κατανομή τουριστικών εισπράξεων ανά τετράμηνο

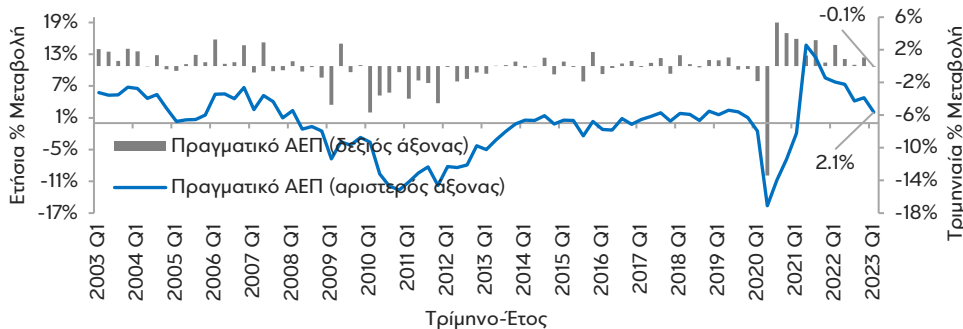

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 1^ο τρίμηνο 2023 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,1% YoY (+4,8% YoY το Q4 2022 και +7,8% YoY το Q1 2022) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν -0,1% QoQ (+1,1% QoQ το Q4 2022 και +2,6% QoQ το Q1 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαϊ-2023: 2023 +2,4%, 2024 +1,9%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: Q1 2003–Q1 2023

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,2%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +14,7% (Q2 2021)

Ελάχιστο: -15,6% (Q2 2020)

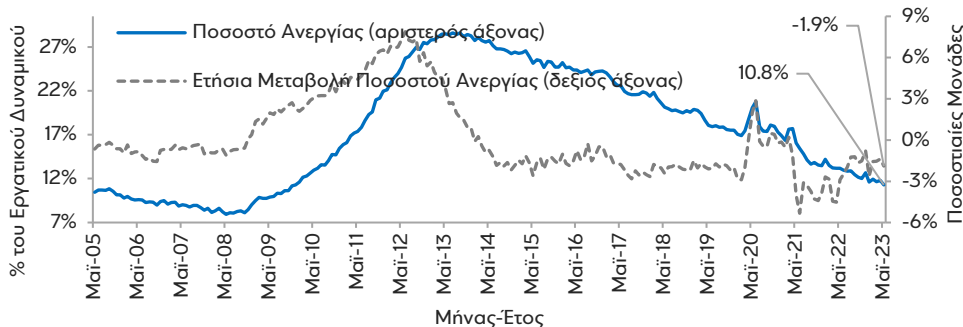
Δημοσίευση: 7/6/2023 (προσωρινά στοιχεία)

Επόμενη: 6/9/2023

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Μάιο 2023 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 10,8% (11,3% τον Απρίλιο 2023 και 12,7% τον Μάιο 2022) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 11,7% (11,9% τον Απρίλιο 2023 και 13,3% τον Μάιο 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαϊ-2023: 2023 12,2%, 2024 11,8%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 5/2005-5/2023

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,1%

Διάμεσος: 17,1%

Μέγιστο: 28,1% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

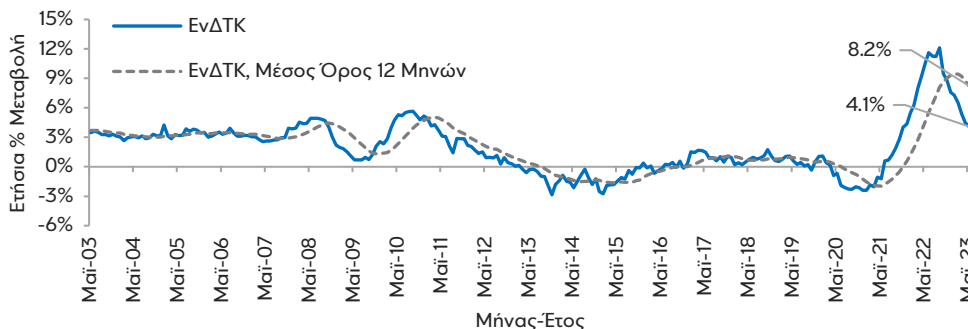
Δημοσίευση: 30/6/2023

Επομ. δημ.: 1/8/2023

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Μάιο 2023 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +4,1% YoY (+4,5% YoY τον Απρίλιο 2023 και +10,5% YoY τον Μάιο 2022) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 8,2% YoY (8,8% YoY τον Απρίλιο 2023 και 4,6% YoY τον Μάιο 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαϊ-2023: 2023 +4,2%, 2024 +2,4%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 5/2003-5/2023

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +12,1% (9/2022)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

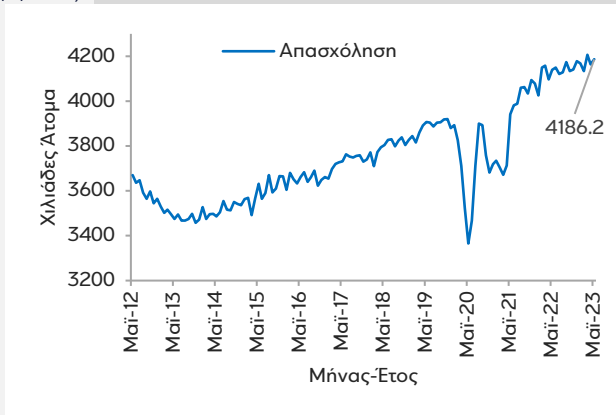
Δημοσίευση: 9/6/2023

Επομ. δημ.: 7/7/2023

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

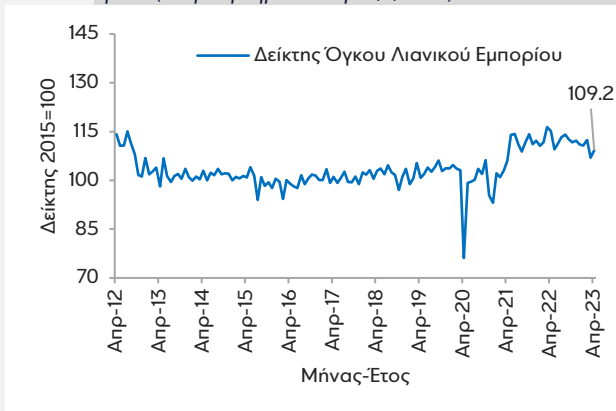
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +1,1% YoY τον Μαι-23 από +1,6% YoY τον Απρ-23, +2,1% YoY την περίοδο Ιουν-22 – Μαι-23 (12Μ) από +8,9% YoY την περίοδο Μαι-21 – Απρ-22 (επόμενη δημοσίευση: 1/8/2023)

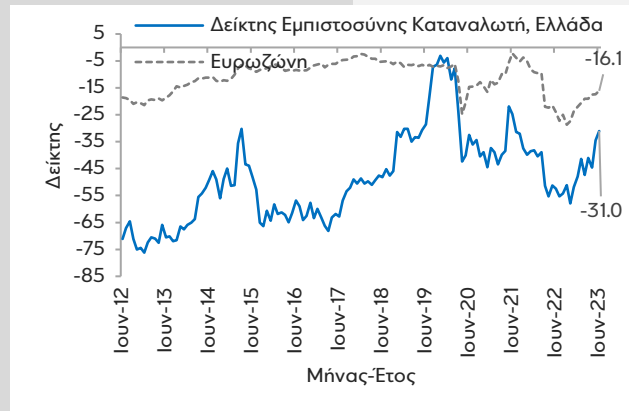
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 110,1 ΜΔ τον Ιουν-23, +1,9 ΜΔ MoM και +5,9 ΜΔ YoY τον Ιουν-23 από -0,6 ΜΔ MoM και +0,9 ΜΔ YoY τον Μαι-23 (επόμενη δημοσίευση: 28/7/2023)

Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +2,1% MoM και -5,1% YoY τον Απρ-23 από -4,8% MoM και -8,0% YoY τον Μαρ-23, -1,2% YoY την περίοδο Μαι-22 – Απρ-23 (12Μ) από +11,5% YoY την περίοδο Μαι-21 – Απρ-22 (επόμενη δημοσίευση: 31/7/2023)

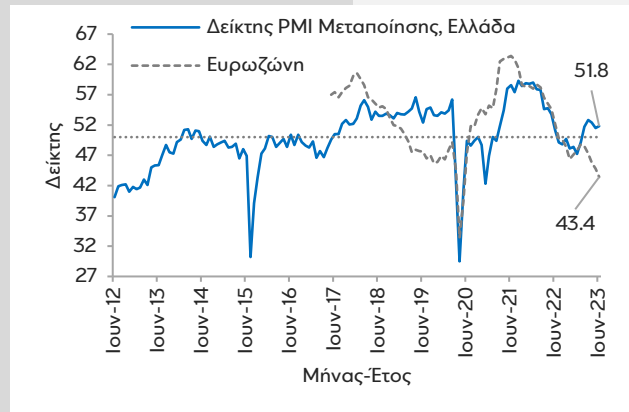
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -31,0 ΜΔ τον Ιουν-23, +3,5 ΜΔ MoM και +21,5 ΜΔ YoY τον Ιουν-23 από +10,1 ΜΔ MoM και +16,8 ΜΔ YoY τον Μαι-23 (επόμενη δημοσίευση: 28/7/2023)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: -5,0% MoM και +3,5% YoY τον Απρ-23 από +0,1% MoM και +7,8% YoY τον Μαρ-23, +5,3% YoY την περίοδο Μαι-22 – Απρ-23 (12Μ) από +7,7% YoY την περίοδο Μαι-21 – Απρ-22 (επόμενη δημοσίευση: 10/7/2023)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 51,8 ΜΔ τον Ιουν-23, +0,3 ΜΔ MoM και +0,7 ΜΔ YoY τον Ιουν-23 από -0,9 ΜΔ MoM και -2,3 ΜΔ YoY τον Μαι-23 (επόμενη δημοσίευση: 1/8/2023)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.
Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Ενημέρωση: 7/7/2023

Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Μέτρηση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία		Παρατήρηση		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών							
					Παράτηρηση	Περίοδος	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015		
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (7)	% YoY	-	5.9%	2022	8.4%	2021	-9.0%	2020	1.9%	2019	1.7%	2018	1.1%	2017
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	192.1		181.3		167.2		183.8		180.4		177.4	
Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις	-	208.0		181.7		165.4		183.4		179.6		176.9	
Ποσοστό Ανεργίας			%	-	12.4%		14.8%		17.6%		17.9%		19.8%		21.8%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	9.3%		0.6%		-1.3%		0.5%		0.8%		1.1%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος			% YoY	-	8.1%		1.3%		-0.9%		0.2%		-0.2%		0.3%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		% YoY	Ναι	2.1%	2023 Q1	4.8%	2022 Q4	7.8%	2022 Q1	-1.9%	2021 Q1	-1.5%	2020 Q1	1.6%	2019 Q1
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			% QoQ	Ναι	-0.1%		1.1%		2.6%		3.3%		-1.8%		0.7%	
Ποσοστό Ανεργίας	m		%	Ναι	10.8%	Mai-23	11.3%	Apr-23	12.7%	Mai-22	15.6%	Mai-21	19.6%	Mai-20	17.6%	Mai-19
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			% YoY	-	4.1%		4.5%		10.5%		-1.2%		-0.7%		0.6%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q		% YoY	Ναι	4.9%	2023 Q1	5.4%	2022 Q4	9.1%	2022 Q1	-2.3%	2021 Q1	-0.5%	2020 Q1	0.5%	2019 Q1
Σύνιστ. Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	% YoY	Ναι	2.9%	2023 Q1	4.1%	2022 Q4	13.6%	2022 Q1	-7.0%	2021 Q1	-0.3%	2020 Q1	1.9%	2019 Q1
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση			% YoY	Ναι	1.4%		-1.8%		-1.0%		3.4%		2.2%		-1.4%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)			% YoY	Ναι	8.2%		14.8%		6.0%		13.2%		1.2%		-0.4%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	8.9%		-1.2%		14.7%		-0.7%		-10.2%		5.4%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)			% YoY	Ναι	5.6%		6.8%		17.7%		-5.0%		2.7%		6.2%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά απασχολούμενο)	q	(4), (7)	% YoY	Ναι	1.1%	2023 Q1	3.6%	2022 Q4	-0.6%	2022 Q1	2.7%	2021 Q1	-2.0%	2020 Q1	-2.3%	2019 Q1
Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)			% YoY	Ναι	-0.2%		3.2%		-8.8%		5.9%		3.9%		0.4%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	4186.2	Mai-23	4163.7	Apr-23	4140.3	Mai-22	3940.7	Mai-21	3365.5	Mai-20	3906.5	Mai-19
Άνεργοι			χιλ. άτομα	Ναι	506.2		530.0		601.3		726.9		819.2		832.7	
Εργατικό Δυναμικό			χιλ. άτομα	Ναι	4692.4		4693.7		4741.6		4667.6		4184.7		4739.2	
Mn Ενεργός Πληθυσμός			χιλ. άτομα	Ναι	3111.5		3112.5		3092.9		3195.8		3710.2		3197.8	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	% YoY	Όχι	14.5%	2023 Q1	13.6%	2022 Q4	10.0%	2022 Q1	4.5%	2021 Q1	6.7%	2020 Q1	5.5%	2019 Q1
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(5), (7)	ΜΔ	Ναι	51.8	Iouy-23	51.5	Mai-23	51.1	Iouy-22	58.6	Iouy-21	49.4	Iouy-20	52.4	Iouy-19
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	(1), (7)		% YoY	Ναι	4.8%	Apr-23	-0.5%	Mar-23	-4.8%	Apr-22	22.2%	Apr-21	-10.1%	Apr-20	2.4%	Apr-19
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο			% YoY	Ναι	-5.1%		-8.0%		8.5%		39.4%		-24.5%		-2.1%	
Εξωτερικές Τομέας																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (A+B+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	-17.1	Apr-23	-17.0	Mar-23	-16.0	Apr-22	-11.2	Apr-21	-2.2	Apr-20	-5.8	Apr-19
A. Ισοζύγιο Αγαθών (A1+A2+A3)			Σ12m € δις	Όχι	-36.6		-37.3		-31.8		-18.7		-22.0		-23.1	
A1. Καυσίμων			Σ12m € δις	Όχι	-11.7		-12.3		-8.2		-2.7		-5.1		-5.4	
A2. Πλοίων			Σ12m € δις	Όχι	-0.3		-0.3		0.0		-0.1		-0.3		-0.1	
A3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία			Σ12m € δις	Όχι	-24.6		-24.7		-23.5		-16.0		-16.5		-17.6	
B. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (B1+B2+B3)			Σ12m € δις	Όχι	19.5		19.5		13.6		6.8		20.5		19.8	
B1. Ταξιδιωτικό			Σ12m € δις	Όχι	15.9		15.8		10.0		3.3		15.3		13.9	
B2. Μεταφορών			Σ12m € δις	Όχι	3.4		3.6		3.8		3.6		5.5		6.0	
B3. Λοιπών Υπηρεσιών			Σ12m € δις	Όχι	0.1		0.1		-0.1		-0.2		-0.3		-0.2	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)			Σ12m € δις	Όχι	-1.0		-0.8		0.0		0.5		-1.5		-1.8	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών			Σ12m € δις	Όχι	-1.2		-1.2		-1.2		-1.1		-1.2		-1.1	
Γ2. Τόκων, Μερισιμάτων και Κερδών			Σ12m € δις	Όχι	-2.7		-2.6		-1.5		-1.3		-2.9		-3.0	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων			Σ12m € δις	Όχι	3.0		3.0		2.7		2.9		2.6		2.4	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)			Σ12m € δις	Όχι	1.0		1.6		2.1		0.2		0.8		-0.7	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης			Σ12m € δις	Όχι	0.4		1.1		2.1		0.3		0.6		-1.0	
Δ2. Λοιπών Τομέων			Σ12m € δις	Όχι	0.5		0.6		0.0		-0.1		0.2		0.3	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (7)	%	-	-2.3%	2022	-7.1%	2021	-9.7%	2020	0.9%	2019	0.9%	2018	0.6%	2017
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	0.1%		-4.7%		-6.7%		3.9%		4.3%		3.7%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ			%	-	171.3%		194.6%		206.3%		180.6%		186.4%		179.5%	
Επίτκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	3.50%	21/6/23	3.25%	10/5/23	3.00%	22/3/23	2.50%	8/2/23	2.00%	21/12/22	1.50%	2/11/22
Δημοπρασίες Σταθερού Έπιτοκίου			%	-	4.00%		3.75%		3.50%		3.00%		2.50%		2.00%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης			%	-	4.25%		4.00%		3.75%		3.25%		2.75%		2.25%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επίτκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(6), (7)	%	-	3.72%	Iouy-23	3.78%	Mai-23	3.62%	Iouy-22	0.83%	Iouy-21	1.23%	Iouy-20	2.46%	Iouy-19
Διαφορά Απόδοσεων Ελλάδα-Γερμανία (10 έτη), Τέλος Περιόδου			MB	-	132.7		151.5		225.2		103.0		168.6		278.8	
Τραπεζικό Μέσο Επίτκιο Καταθέσεων (νέων)	(2), (7)		%	-	0.28%	Mai-23	0.25%	Apr-23	0.04%	Mai-22	0.06%	Mai-21	0.13%	Mai-20	0.27%	Mai-19
Τραπεζικό Μέσο Επίτκιο Δανείων (νέων)			%	-	6.04%		5.85%		3.85%		3.95%		4.25%		4.66%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (A+B+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	145.4	Mai-23	145.9	Apr-23	139.6	Mai-22	162.2	Mai-21	169.9	Mai-20	177.5	Mai-19
A. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	33.4		32.9		29.2		33.0		22.4		16.8	
B. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	70.0		70.8		66.5		68.7		73.4		75.1	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	37.6		37.7		39.0		53.6		65.6		74.5	
Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.			€ δις	Όχι	4.5		4.5		4.9		6.9		8.5		11.1	
Καταθέσεις και Ρέπος																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (A+B+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	225.3	Mai-23	224.4	Apr-23	217.3	Mai-22	206.8	Mai-21	202.0	Mai-20	166.3	Mai-19
A. Κάτοικοι Εσωτερικού (A1+A2+A3)			€ δις	Όχι	195.6		194.7		188.4		177.0		159.4		150.3	
A1. Γενική Κυβέρνηση			€ δις	Όχι	9.2		9.2		9.0		8.9		11.3		15.0	
A2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (A2.1+A2.2+A2.3)			€ δις	Όχι	44.6		43.5		43.7		38.1		28.9		23.7	
A2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	1.0		1.0		1.7		1.8		1.3		1.3	
A2.2. Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα			€ δις	Όχι	2.9		2.6		3.5		2.9		2.4		1.9	
A2.3. Mη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις			€ δις	Όχι	40.7		40.0		38.5		33.3		25.3		20.6	
A3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ			€ δις	Όχι	141.8		142.0		135.7		130.0		119.2		111.5	
B. Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	4.5		4.5		4.0		3.3		2.0		2.0	
Γ. Mη Κάτοικοι Ευρωζώνης			€ δις	Όχι	11.7		11.6		10.0		7.1		6.4		5.9	
Δ. Υποχρεώσεις Σχετιζ. με Μεταβιβαζ. Περιουσι. Στοιχεία			€ δις	Όχι	15.4		13.6		15.0		19.3		34.2		8.2	
Δείκτες Εμπιστοσύνης																
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	m	(3), (7)	ΜΔ	Ναι	110.1	Iouy-23	108.2	Mai-23	104.2	Iouy-22	108.0	Iouy-21	85.3	Iouy-20	103.7	Iouy-19
Βιομηχανία (στάθμισση 40%)			ΜΔ	Ναι	4.3		1.0		0.9		1.6		-19.4		0.3	
Υπηρεσίες (στάθμισση 30%)			ΜΔ	Ναι	36.6		34.3		17.9		27.5		-52.3		12.5	
Καταναλωτής (στάθμισση 20%)			ΜΔ	Ναι	-31.0		-34.5		-52.5		-24.7		-32.5		-28.6	
Λιανικό Εμπόριο (στάθμισση 5%)			ΜΔ	Ναι	20.5		14.6		1.0		2.5		-7.3		11.8	
Κατασκευές (στάθμισση 5%)			ΜΔ	Ναι	-7.3		8.7		-14.1		-10.1		-56.8		-54.4	

Πηγή: (1) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (2) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (4) Ευ

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Μιχαήλ Βασιλειάδης
Ερευνητής Οικονομολόγος
mvasileiadis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 709

Δρ. Στυλιανός Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 456

Δρ. Δημήτριος Ξαδάκτυλος
Οικονομικός Αναλυτής
v-dexadakylos@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 449

Μαρία Κασόλα
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 40 63 453

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr
+ 30 214 40 63 455

Δρ. Θεόδωρος Ράπανος
Ερευνητής Οικονομολόγος
trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-entiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο **Twitter**: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο **LinkedIn**: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

